

Kindermishandeling: preventie en vroege interventies

Klaas Kooijman

Rotterdam, 4 februari 2010

Preventie kindermishandeling

- Goede preventie = investeren in hele continuüm
- In NL geen 'bewezen effectieve' preventieve interventies t.a.v. kindermishandeling, wel enkele 'theoretisch goed onderbouwd' (Bron: Databank Effectieve Interventies NJi)
- Preventie KM is beleidsprioriteit -> RAAK-aanpak
- Bronnen: 55 actiepunten RAAK, JGZ-richtlijnen databanken/handreikingen NJi

Overzicht interventies - 1

Universele preventie

- Voorlichting norm geweldloos opvoeden (art 247 BW)
- Voorlichting Shaken baby (initiatief TNO)
- Triple P publiekscampagnes
- Voorlichting/training kinderen m.b.t. geweld en misbruik (zie www.weerbaarheid.nu)

3

Overzicht interventies - 2

Selectieve preventie

- I.h.a. verdichting reguliere aanbod in wijken met verhoogde opvoedingsproblematiek
 - Voldoende capaciteit / bereik
 - Daadwerkelijke aansluiting bij vragen ouders
 - Strategie o.a.: *Communities that Care*
- Voorbeelden:
 - Moeders informeren Moeders
 - Huiskamerbijeenkomsten

4

Overzicht interventies - 3

Geïndiceerde preventie

- Screening tijdens zwangerschap (elke zwangere vrouw): EPNDS, ALPHA-NL, DMO-P, DFSI
- Vroegsignalering kraamperiode en overdracht naar JGZ: observatie-instrument (TNO)
- Taxatie veiligheidsrisico's bij elke overweging interventie (bijv. CFRA)

5

Overzicht interventies - 4

Interventies bij signalen van beginnende problemen

- Scholing van elke ouder-kind professional in signaleren, gespreksvoering en handelen
- Instrumenten voor signalering opvoedingsproblemen.
 - Bijv. ASQ-SE, (B)ITSEA, DMO-P, KIPPPI, VOBO, SDQ (*RIVM-JGZ*)
- Opvoedingsondersteunend gesprek en pedagogisch adviesgesprek
- Kortdurende interventies voor gezinsondersteuning
 - Triple P, PMTO, Incredible Years, Minder boos en opstandig, PCIT, VHT/VIB/VIPP-SD/MBI/Baby-Extra
- Langerdurende / intensievere interventies voor gezinsondersteuning
 - Home visiting: MIM, Home-Start, Stevig Ouderschap, VoorZorg
 - “Combinatieprogramma’s”: Samen Starten, LIPT, Bemoeizorg in de JGZ, ReSet

6

RAAK-aanpak

Doel: Regionale/lokale sluitende en effectieve aanpak van KM

Werkwijze: Regionale projectstructuur, coördinator, startfoto, werkplan, handelingsprotocol, scholingsplan (2008-2010)

Resultaten startfoto landelijk (5 van de 15 quick wins):

- Nog weinig aandacht voor:
 - voorlichting over geweldloos opvoeden (*universeel*)
 - preventie Shaken Baby (*universeel*)
 - screenen alle zwangere vrouwen (*geïndiceerd*)
 - hantering risicotaxatie-instrumenten bij elke overwogen interventie (m.n. wèl in jeugdzorg en AMK) (*geïndiceerd*)
- Scholing m.b.t. signalering en handelen (*vroege interventies*):
 - Wèl: JGZ en jeugdzorg
 - In mindere mate: KO, JWZ, GZ en onderwijs

7

Conclusies

- Veel interventies en instrumenten beschikbaar of in ontwikkeling
- Effectiviteit veelal nog onduidelijk
- T.a.v. *quick wins* nog verbetering mogelijk
- Meer aandacht nodig voor 'kwetsbare kinderen'
- Ontbreekt: goede infrastructuur voor implementatie, onderhoud, monitoring en borging interventies

8